

який відбувається раз на два роки і є яскравою подією для нашої країни. Активно сприяє проведенню у Національній спілці композиторів України фестивалів «Київ Музик Фест» та «Прем'єри сезону», а також є головою і членом журі багатьох художніх конкурсів в Україні і за кордоном.

За характером він – трудоголік, має аналітичний склад мислення, тонко відчуває психологію творчих кадрів. Дивуюся, як він усе встигає. Тримає руку на пульсі суспільного життя – це і робота, і сім'я, і спілки, мистецьке і політичне життя. У нього величезне навантаження, але він завжди тримається бадьоро, у тонусі. За характером – урівноважений, спокійний. У найбільш гарячі моменти аналітично ставиться до подій. Простий, доступний, товариський – і водночас розсудливий, далекоглядний, доброзичливий.

Хочеться побажати йому багато-багато років життя, повноцінного творчого горіння, успіхів на цій відповідній ниві культури і мистецтв України.

ГАВРИЛЕЦЬ А. О.

ПОТУЖНА ТВОРЧА ЕНЕРГІЯ РЕКТОРА

Нам судилося жити в тяжкі часи великих змін, коли з руйнацією імперії змінюються світоглядні системи й людські цінності. Точніше, одні усталені цінності руйнуються, зазнають краху, а нові, натомість, лише починають формуватися. У такі часи досить складно зберегти рівновагу, не впадати у відчай і не піддатися хаосу, який панує найчастіше у головах тих, хто поруч. Дуже важливо віднайти поряд людей, які випромінюють спокій, впевненість, готовність створювати щось нове. На тлі суцільної руйнівної енергії ці люди демонструють потужну творчу енергію, яка врешті-решт дає свої плоди. Для таких людей немає причин відмовлятися від творення, а є лише мотивація і переконаність у правильності своїх дій. Тут радше на підсвідомому рівні спрацьовує бажання будувати, і вони це роблять за покликом душі.

Коли на життєвому шляху трапляються такі люди, вони заряджають тебе своєю будівничою енергією, дарують кожному відчуття впевненості у своїх силах. Тобі також хочеться творити, змінюючи світ на краще. Такою людиною, зустріч з якою я вважаю справжнім подарунком долі, є для мене Володимир Іванович Рожок, він протягом багатьох років очолює наш улюблений виш – НМАУ ім. П. Чайковського.

Моє знайомство з цією непересічною особистістю відбулося на початку 1990-х років, коли ми з Ігорем Щербаковим, тоді молоді композитори, звернулися до заступника міністра культури України, яким на той час і був Володимир Іванович Рожок, із проханням підтримати Міжнародний Форум музики молодих, який ми, амбітні молоді композитори, вирішили започаткувати в Києві. Зауважимо, що нас дуже люб'язно і привітно прийняв В. І. Рожок і цілком підтримав нашу ініціативу. Ідею проведення Форуму музики молодих підтримував і секретаріат Національної Спілки композиторів України, але щоб реалізувати цей творчий захід, необхідна була моральна і фінансова підтримка міністерства культури. З легкої руки Володимира Івановича, який надавав нам усіляку допомогу, Форум став потужним мистецьким заходом творчої молоді не лише України, а й дуже багатьох країн світу. Оглядаючись, з сумом міркуєш: чи могло б щось подібне відбутися сьогодні в Україні, коли висока посадова особа (заступник міністра) так легко і просто приймає у себе молодих, ще нікому не відомих молодих митців, уважно вислуховує їх і обіцяє підтримку. І не просто обіцяє, як тепер прийнято, а виконує все те, що наобіцяв. Я думаю собі:

чому він підтримав тоді нас і наші ідеї? Він міг знайти тисячі причин, щоби відмовити. Але Володимир Рожок не міг інакше, бо відчував потребу творити нове, будувати інший музичний світ у новій Україні. Ось це і є енергія творення в дії! А наразі, що ми маємо? Через байдужість чиновників профільного міністерства до проблем української національної культури, маємо занедбані і майже вщент зруйновані вкрай важливі для України мистецькі проекти, фестивалі сучасної і класичної музики. Але хто зараз буде? Легше ж руйнувати...

Ще більш доленосною стала для мене зустріч із Володимиром Івановичем, коли з волі колективу НМАУ ім. П. Чайковського він став нашим ректором. Ми повірили, що наш новий очільник буде стояти на сторожі високих ідеалів вітчизняної музичної освіти, і що ми й надалі будемо займатися улюбленою справою.

Повною несподіванкою для мене стала пропозиція Володимира Івановича стати деканом чи не найпрестижніших факультетів Академії – історико-теоретичного й композиторського. Чому саме на мене припав вибір ректора? У ролі декана я себе аж ніяк і ніколи не уявляла. Аргументи Володимира Івановича, як завжди, були дуже переконливі: складається враження, що він тобі надає таку пропозицію, від якої ти не можеш відмовитися. Пам'ятаю, коли він перераховував усі мої обов'язки, які мені доведеться виконувати, серед інших він назвав і роль повитухи.

Сприймала все це дещо з іронією, дещо з недовірою, особливо коли ректор обіцяв мені усіяку підтримку як композитору і викладачу кафедри композиції. Життя переконало: усе, що він мені обіцяв, здійснилося. Справді, доводилося бути і повитухою, і матір'ю Терезою, телефонувати вночі ректору і разом з ним боротися за долю студента-композитора, у якого виникли тяжкі психологічні проблеми. Усяке бувало за 11 років мого деканства, але нам завжди допомагали надійність, підтримка, розуміння ректора, його бажання створювати. І ми всі, хто був поруч із ним, а це прекрасна мобільна професійна команда, створювали кожен на своєму робочому полі атмосферу творчості, любові до тієї справи, якою займаємося. Часто ми жартували, що Володимир Іванович – фанат-працелюб, сам багато працює і нас змушує. А чи можеш ти сидіти, склавши руки, коли у тебе такий приклад працездатності? Звісно, ні. Ти піддаєшся енергії творення і робиш ту важливу справу, яка змінить світ на краще.

Неможливо усе переповісти, що пережили за ці довгі роки, які чомусь так швидко промайнули. Було усякого – дві революції, в епіцентрі яких судилося перебувати нашій Академії. Трагічні події на Майдані 2013–2014 рр. залишили глибокий рубець у серцях людей нашого колективу. Здається, що і вся будівля нашого мистецького вишу стала німим свідком тих трагічних подій, назавжди закарбувавши ті жахливі картини. Було страшно... але ми знали, що є керівник, який володіє ситуацією, не відсиджується десь там у теплому місці, а приймає зважені рішення і з членами свого колективу рятує найдорожче – музичні інструменти, ноти і книги бібліотеки, яка опинилася під загрозою спалення, а також документацію відділу кадрів і бухгалтерії та інших підрозділів Академії. Ми відчували, що є капітан корабля і він не покине свій пост до останнього. Усякого було багато: і радісного, і сумного. Можна ще багато чого згадувати, але було, на мій погляд, головне – відчуття ліктя, відчуття команди і відчуття важливості тієї справи, над якою працюєш.

Звичайно, для мене деканство не є моїм основним покликанням, я передусім відчуваю себе композитором. До речі, Володимир Іванович виявляв до мене у цьому сенсі особливу толерантність і терпіння. Він розумів, що професія композитора пов'язана з деякими відхиленнями від норми у поведінці людини, і не завжди все можна вкласти у чіткий формат відносин у колективі. Він завжди поблажливо ставився до процесу творчості і до тих, хто цією творчістю займається. Він розумів мене як

композитора, і я дуже за це йому вдячна. Я намагалася ніколи його не підвести, не розчарувати, завжди хотілося рівнятися на нього.

Чи шкодую я за тими одинадцятьма роками, відірваними від композиції і присвяченими адміністративній роботі? Однозначно, ні! Я мала щастя працювати в команді професіоналів, митців найвищого рівня і здобувати неоціненний професійний і життєвий досвід. Я відчувала велику радість від тих, нехай невеличких, але надзвичайно важливих результатів, яких неодмінно досягали, як нагороду за працю. Я відчуваю велику позитивну енергію, яку випромінює наш ректор і своїм прикладом надихає нас усіх будувати, творити, а значить – утілювати своє призначення на цій Землі.

Костін О. В.

НЕПОВТОРНА ТВОРЧА АТМОСФЕРА

Моя перша зустріч із Володимиром Івановичем Рожком відбулася на початку шістдесятих. На вступних екзаменах до Ніжинського культурно-освітнього училища я, тоді член приймальної комісії, звернув увагу на худорлявого чотирнадцятирічного юнака. Близкучі дані: абсолютній музичний слух, ерудованість і допитливість вирізняли його серед інших абітурієнтів. Завзятий до навчання, Володя блискуче опанував інструмент, до речі, фортепіано юнак уперше побачив у Ніжинському училищі, засвоїв базові знання з гармонії (тоді я викладав цей курс), захопився хором як фаховою дисципліною.

Ніжин у ті часи був справжнім осередком культури і духовності. У Ніжинському педагогічному інституті імені Миколи Гоголя працювала плеяда видатних митців – музикантів, літераторів, мистецтвознавців: Віктор Михайлович Іконник, Дмитро Сергійович Наливайко, Микола Андрійович Давидов. Вони не тільки зберігали славні традиції Ліцею, у якому навчався Микола Гоголь, а й усіляко заохочували молодь до набуття знань, прищеплювали любов до мистецтва.

З теплотою згадую музичні вечори у Дмитра Сергійовича Наливайка: щосуботи у нього збиралися педагоги з Інституту, жваво обговорювали літературні публікації, культурологічні новини, дискутували. У Дмитра Сергійовича була унікальна фонотека, переважно твори Й.-С. Баха, якого він обожнював. Ніколи більше я не слухав стільки музики цього геніального композитора...

Запам'ятались творчі зустрічі з відомими діячами культури, зокрема з композиторами Дмитром Кабалевським, Арамом Хачатуряном, які виступали перед студентами і викладачами Інституту імені Миколи Гоголя.

Віктор Устименко, хоровий диригент, викладав і в педагогічному інституті, і в культосвітньому училищі. До речі, після закінчення Горьківської консерваторії він продовжив навчатися і як живописець закінчив Художнє училище імені В. Сурикова у Москві. Нині його картини зберігаються і в Ніжинському краєзнавчому музеї.

У Ніжинському культурно-освітньому училищі протягом 1960-х років викладали випускники Київської консерваторії: Віталій Міклушов, Юрій Бауськов, навчальну частину очолював Володимир Чуба (згодом завідувач навчальної частини в Київській консерваторії). Багато випускників Ніжинського державного педінституту стали відомими письменниками, поетами, педагогами й літературознавцями, серед них – Євген Гуцало, Володимир Мордань, Леонід Горlach.

У такій неповторній творчій атмосфері формувався талант Володимира Рожка.